

Sprawozdanie z posiedzenia Rady Światowego Stowarzyszenia Lekarzy w dn. 7-9 kwietnia 2022 r., Paryż

220 posiedzenie Rady World Medical Association odbyło się w Paryżu w dniach 7-9 kwietnia 2022 roku i było spotkaniem hybrydowym, w którym osobiście wzięło udział ponad 150 uczestników oraz 70 uczestników w trybie online.

Posiedzenie Rady WMA odbyło się w czwartek i sobotę. W czwartek i piątek odbywały się także posiedzenia komisji finansowej, etyki oraz spraw społeczno-medycznych. Podczas posiedzeń zatwierdzono sprawozdania z działalności Zarządu WMA (sprawozdanie Prezesa, Skarbnika, Sekretarza Generalnego) a także sprawozdania z działalności komisji stałych.

Jednym z najciekawszych było sprawozdanie Komisji Finansowej. Komisja Finansowa przedstawiła raport o wpłatach składek członkowskich za rok 2022 oraz o zaległościach w składkach członkowskich. Skarbnik Stowarzyszenia Dr Wankhedkar poinformował, że wpłynęło 64% składek i biorąc pod uwagę kraje członkowskie, którzy mają płacić w ratach, WMA spodziewa się osiągnąć 99% kwoty bazowej. Jeśli chodzi o zaległości w składkach, poinformowano, że 37 krajów członkowskich nie płaciło składek od ponad dwóch lat, ale ponieważ większość z nich należy do kategorii o niskim budżecie, nie ma to dużego wpływu na status dochodów. Sekretariat WMA będzie nadal utrzymywał kontakt krajami członkowskimi, które zalegają ze składkami celem rozwiązania problemu i powrotu do regularnych opłat w przyszłości.

Głównym wydarzeniem obrad Komisji ds. Społeczno-Medycznych był wybór nowego przewodniczącego, którym został Dr Jean-François Rault, CNOM (Francja).

Na spotkaniu uzgodniono także szereg projektów uchwał, które zostaną przekazane do przyjęcia podczas Zgromadzenia Ogólnego WMA w Berlinie:

Międzynarodowy Kodeks Etyki Lekarskiej

Podczas Posiedzenia zaproponowano dalsze aktualizacje Międzynarodowego Kodeksu Etyki Lekarskiej, w tym terminy kolejnych konferencji w celu omówienia obecnego projektu. Rada zatwierdziła dotychczasowe prace, planuje przyjęcie dokumentu końcowego przez Zgromadzenie Ogólne WMA w październiku.

Rasizm w medycynie

Proponowana Deklaracja w sprawie rasizmu w medycynie została omówiona i zatwierdzona do przyjęcia na Zgromadzeniu Ogólnym.

Dyskryminacja osób starszych w placówkach opieki zdrowotnej

Omówiono proponowaną Deklarację przeciwko dyskryminacji osób starszych w placówkach opieki zdrowotnej wraz z zaleceniami dla rządów i zawodów medycznych, aby wyeliminować wszelkie formy dyskryminacji ze względu na stan zdrowia i wiek. Dokument został zatwierdzony do przyjęcia na Zgromadzeniu Ogólnym.

Ochrona i integralność personelu medycznego w konfliktach zbrojnych

Zaproponowano znaczną zmianę Stanowiska WMA w sprawie ochrony i integralności personelu medycznego w konfliktach zbrojnych i innych sytuacjach przemocy. Rezolucja w najostrzejszy sposób potępiła plagę przemocy wobec personelu i placówek służby zdrowia. Oświadczenie zostało zatwierdzone do przyjęcia na Zgromadzeniu Ogólnym.

Inne rezolucje, które mają zostać przedstawione podczas Zgromadzenia Ogólnego WMA obejmują politykę dotyczącą telemedycyny, bezpieczeństwa i higieny pracy, mediów społecznościowych a także zagrożeń dla zdrowia związanych z produktami tytoniowymi.

Jednymi z najważniejszych punktów programu dla polskiej delegacji były rezolucja dotyczącą wojny na Ukrainie zaproponowaną przez Norwegię, Francję i Hiszpanię, a także wątek dyscyplinarnego wykluczenia Rosji i Białorusi z WMA.

Światowe Stowarzyszenie Lekarskie WMA wyraziło swój głęboki szok bombardowaniem przez armię rosyjską ukraińskich cywilów i szpitali, w tym oddziałów położniczych, co narusza neutralność medyczną w strefach konfliktu. W rezolucji nadzwyczajnej przyjętej w dniu otwarcia posiedzenia Rady WMA w Paryżu, WMA stanowczo potępiło rosyjską inwazję na Ukrainę i wezwało do zakończenia działań wojennych. Rada WMA jednogłośnie oświadczyła: „WMA uważa, że przywództwo polityczne i siły zbrojne Rosji ponoszą odpowiedzialność za ludzkie cierpienie spowodowane konfliktem i wzywa lekarzy rosyjskich i ukraińskich do

przestrzegania zasad wyrażonych w Deklaracji WMA z Genewy i protokołów do niej, które stanowią wytyczne dla personelu medycznego w czasie konfliktu”.

Prezes WMA dr Heidi Stensmyren powiedziała: „Niezbędne jest, aby strony konfliktu przestrzegały odpowiedniego prawa humanitarnego i nie atakowały instytucji opieki zdrowotnej, ich pracowników i pojazdów ani nie ograniczały dostępu rannych i pacjentów do opieki zdrowotnej oraz nie korzystały z placówek opieki zdrowotnej jako kwatery wojskowe”.

„Podkreślamy również, że strony konfliktu muszą dążyć do ochrony najsłabszych populacji i że dostęp do opieki medycznej jest gwarantowany wszystkim ofiarom, zarówno cywilnym, jak i wojskowym, bez różnicy.”

„Lekarzom i całemu personelowi medycznemu, zarówno ukraińskiemu, jak i międzynarodowemu, w żadnym wypadku nie wolno utrudniać wykonywania ich podstawowego obowiązku, zgodnie z międzynarodowymi zaleceniami”.

Rezolucja wzywa także społeczność międzynarodową i rządy do niesienia pomocy milionom ludzi przesiedlonych w wyniku konfliktu. Wskazuje, że kiedy konflikt się kończy, priorytetem musi być odbudowa niezbędnej infrastruktury niezbędnej do zdrowego życia, w tym schronienia, kanalizacji, zaopatrzenia w słodką wodę i żywność, a następnie przywrócenie możliwości edukacyjnych i zawodowych.

W jednym z pierwszych punktów posiedzenia Rady Światowego Stowarzyszenia Lekarskiego WMA w dniu 11 kwietnia 2022 r. były sprawy dyscyplinarne.

Na tydzień przed Posiedzeniem Rady WMA Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej Andrzej Matyja zwrócił się do prezesów organizacji lekarskich i lekarsko-dentystycznych na Białorusi i w Rosji, będących członkami Światowego Stowarzyszenia Lekarskiego i Światowej Federacji Dentystycznej, w sprawie wojny na Ukrainie.

W pismach Prezes NRL wzywa przedstawicieli lekarzy i lekarzy dentystów na Białorusi i Rosji, do wypowiedzenia się przeciwko temu, co dzieje się teraz na Ukrainie, przeciw wojnie i użyciu siły zbrojnej, śmierci i cierpieniu zarówno żołnierzy, jak i ludności cywilnej, zaznaczając, że świat jest wstrząśnięty inwazją na Ukrainę, rozpoczętą przez przywódców Białorusi i Rosji oraz skalą ataków, m.in. informacjami o atakach na ludność cywilną, a nawet placówki ochrony zdrowia.

W związku z brakiem odpowiedzi na powyższe pismo zwrócono się do WMA w sprawie wykluczenia organizacji lekarskich z Rosji i Białorusi z WMA.

Podczas posiedzenia przedstawiono wymienione wyżej pismo Prezesa NRL w sprawie wykluczenia organizacji lekarskich z Białorusi i Rosji z grona członków WMA oraz postulat o rozpatrzenie tej sprawy w nadzwyczajnym trybie.

W piśmie podniesiono, że organizacje członkowskie WMA z Białorusi i Rosji, a szczególnie organizacja z Rosji, postępują w sposób szkodliwy dla interesów zawodu lekarza poprzez to, że nie tylko się nie wypowiedziały negatywnie nt. działań rosyjskiej armii w Ukrainie wobec cywili i placówek medycznych, ale całkowicie pomijają te fakty, a organizacja z Rosji wbrew faktom znanym całemu światu wręcz pośrednio sugeruje, że jest to tylko element ukraińskiej wojny domowej, którą wywołała strona ukraińska.

Przewodniczący Rady WMA Frank Ulrich Montgomery rozpoczął od przypomnienia kwestii proceduralnych, prezentując ogólne zasady postępowania w sprawie wykluczenia krajowej organizacji członkowskiej z WMA z powodów dyscyplinarnych (w porządku obrad oprócz wniosku dot. organizacji z Białorusi i Rosji znajdował się także analogiczny wniosek Brytyjskiego Stowarzyszenia Lekarskiego o zawieszenie Chińskiego Stowarzyszenia Lekarskiego w związku z jego stanowiskiem dot. sygnałów o ludobójstwie i prześladowaniach Ujgurów, w których prawdopodobnie brali udział również chińscy lekarze).

Wobec faktu, że przedstawione zostały stanowiska stron, przewodniczący Rady WMA zaznaczył, że zgodnie z procedurą Rada WMA w najbliższym czasie zbierze szczegółowe informacje w tych sprawach i przedstawi dokładną analizę wniosków i dowodów na ewentualne łamanie Regulaminu WMA.

Rada WMA jednogłośnie zaakceptowała rozpoczęcie takiej procedury i podjęcie ostatecznych decyzji, w tym ewentualnych sankcji, podczas Zgromadzenia Ogólnego Delegatów WMA, które odbędzie się jesienią w Berlinie.

Delegaci z Rosji i Białorusi nie byli obecni na posiedzeniu Rady WMA, co uniemożliwiło przedstawienie im zarzutów osobiście. Pismo Prezesa NRL wielu delegatów przyjęło z szacunkiem i poparciem. Pomimo nadzwyczajnych okoliczności, wymagających w ocenie NIL pilnych działań, uznano ostatecznie, że przepisy wewnętrzne WMA nie przewidują nadzwyczajnych procedur dyscyplinarnych i sprawę należy rozpoznać zgodnie ze standardową procedurą. Jednakże sam wniosek NIL został wprowadzony do porządku obrad w trybie nadzwyczajnym – odchodząc od wymaganych w przepisach WMA terminów zgłaszania takich wniosków z co najmniej 4-miesięcznym wyprzedzeniem.

Następne Posiedzenie Rady WMA i coroczne Zgromadzenie Ogólne WMA odbędzie się w Berlinie w dniach 5-8 października.

Michał Matuszewski, Członek Rady Ośrodka Współpracy Zagranicznej NRL